

Nr 147.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående åtgärder för fortsättande av Dals-Eds—Rölanda elektriska distributionsförenings u. p. a. verksamhet; given Stockholms slott den 16 februari 1934.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Henning Leo.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 februari 1934.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Leo:

I en till Kungl. Maj:t den 13 januari 1934 ingiven skrift har Dals-Eds—Rölanda elektriska distributionsförening u. p. a. gjort framställning i fråga om statens övertagande av föreningens anläggningar.

Innan jag ingår härpå, torde jag få lämna en kortfattad redogörelse rörande ifrågavarande förening samt dess verksamhet och ekonomiska ställning:

Föreningen bildades år 1922 för att handhava elektrifieringen av Dals-Eds och Rölanda socknar i Älvsborgs län. Rörelsen har efter hand utvidgats, så att distributionen av elektrisk kraft numera omfattar åtta socknar och en del av en nionde samt Eds municipalsamhälle i Älvsborgs län ävensom tre socknar i Göteborgs och Bohus län. Föreningen äger två i drift varande kraftanläggningar. Den ena av dessa, kraftstationen i Rävemarken i Dals-Eds socken, utbyggdes år 1923 och omfattar två vattenturbiner om tillhoppa 400 hästkrafter och med en generatoreffekt om 350 kVA samt, såsom reserv vid låg vattenföring, en dieselmotoranläggning om 180 hästkrafter. Berörda kraftstation är i gott skick. Den andra kraftstationen, belägen i Mon i Töftedals socken, är obetydlig och omfattar en vattenturbin om endast 25 hästkrafter med tillhörande generator. Denna kraftstation övertogs år 1931 efter det dess förra ägare, Mons elektriska distributionsförening u. p. a., försatts i konkurs. Dessutom disponerar föreningen en mindre kraftstation med två vattenturbiner om 30 respektive 15 hästkrafter och en råoljemotor om 45 hästkrafter i Hökedalen i Dals-Eds socken, vilken station emellertid icke återställts efter en år 1930 inträffad eldsvåda, varvid generatorer och elektrisk instrumentering förstördes.

Föreningens distributionsanläggningar omfatta högspänningsledningar om tillhoppa 157 kilometers längd, 49 sekundärtransformatorstationer med en sammanlagd effekt av drygt 800 kVA, lågspänningsledningar om tillhoppa cirka 300 kilometers längd, mätare m. m. Beträffande kraftledningarna föreligger ett starkt behov av stolputbyten, varjämte det saknas betryggande avtal om rätt att framdraga elektriska ledningar över ett flertal markområden.

Distributionsområdets konsumtion av elektrisk kraft har under senare år uppgått till inemot en halv miljon kWh per år. Detta kraftbehov har under år med normal vattentillgång kunnat mer än väl täckas av produktionen vid föreningens egna vattenkraftanläggningar, vilken produktion normalt kan beräknas utgöra omkring 700,000 kWh per år. Under den onormalt starka vattenbrist, som rått under år 1933, hava dock tidvis svårigheter förefunnits att tillgodose kraftbehovet inom distributionsområdet.

Antalet till föreningens nät anslutna tariffenheter enligt vattenfallsstyrelsens normer uppgår till omkring 9,000, och ytterligare ett antal anslutningsbara dylika enheter finnas inom distributionsområdet.

Bruttoinkomsterna med de av föreningen tillämpade taxorna uppgå för närvarande till något över 60,000 kronor för år. Föreningens direkta utgifter för drift och underhåll av anläggningarna kunna beräknas uppgå till mellan 25,000 och 30,000 kronor, så att ett överskott om 30,000 à 35,000 kronor till förräntning av det i anläggningarna nedlagda kapitalet och för avskrivningar nu står till förfogande.

Föreningens andelskapital utgöres av 1,750 andelar om 75 kronor eller 131,250 kronor, varav emellertid endast något över 100,000 kronor inbetalts. Återstoden har icke kunnat erläggas på grund av bristande solvens hos andelstecknarna.

Föreningen åtnjuter åtskilliga statslån. Kungl. Maj:t har från vattenkraftslånefonden beviljat den 11 juli 1924 ett lån å 70,000 kronor och den 20 maj 1927 ett lån å 25,000 kronor eller sålunda tillhoppa 95,000 kronor. Vidare hava kommerskollegium och lantbruksstyrelsen beviljat föreningen sex lån om tillhoppa 350,000 kronor från kraftledningslånefonden, nämligen den 29 mars 1924 ett å 60,000 kronor, den 12 maj 1925 ett å 80,000 kronor, den 2 augusti 1926 ett å 20,000 kronor, den 30 september 1927 ett å 35,000 kronor, den 13 november 1929 ett å 55,000 kronor och den 8 oktober 1931 ett å 100,000 kronor.

Genom brev den 11 juli 1924 beviljade Kungl. Maj:tt förenämnda Mons elektriska distributionsförening u. p. a. ett lån från vattenkraftslånefonden å 30,000 kronor. Sedan denna förening försatts i konkurs och statskontoret å exekutiv auktion inropat dess kraftanläggning, försålde statskontoret genom köpekontrakt den 20 och den 21 november 1931 samma anläggning till Dals-Eds—Rölanda elektriska distributionsförening u. p. a. för en köpeskilling av 20,000 kronor att enligt köpeskillingsrevers amorteras under åren 1932—1936 med lika kapitalbelopp.

Den 31 december 1933 utgjorde den oguldna kapitalåterstoden å vattenkraftslånen tillhopa 90,952 kronor 49 öre, å kraftledningslånen tillhopa 317,418 kronor 51 öre samt å köpeskillingsreversen 20,000 kronor eller sammanlagt 428,371 kronor. Härav utgjorde 22,219 kronor 82 öre förfallna oguldna amorteringar för åren 1932 och 1933. Inberäknat förfallna oguldna räntor, 5,680 kronor 96 öre, varav straffräntor 543 kronor 33 öre, utgjorde föreningens skuld på grund av statslånen den 31 december 1933 sammanlagt 434,051 kronor 96 öre. Sedermera har härå icke någon inbetalning gjorts.

Förutom statslånen har föreningen hos enskilda penninginstitutioner och hos Älvsborgs läns landsting upptagit lån, varå skulden utgör tillhopa omkring 148,000 kronor.

Föreningens sammanlagda skuld uppgår alltså till omkring 580,000 kronor; inberäknat andelskapitalet utgör följaktligen det av föreningen i anspråk tagna kapitalet omkring 680,000 kronor.

I förutberörda skrift har *Dals-Eds—Rölanda elektriska distributionsförening u. p. a.* anfört bland annat följande:

Vid sammanträde den 8 juni 1933, vid vilket 1,063 andelar av befintliga 1,750 voro representerade, beslöt föreningen att tillsätta en kommitté med uppdrag att underhandla med vattenfallsstyrelsen om övertagande av föreningens anläggningar och rörelse. Vid sammanträde den 19 september 1933 beslöts att uppdraga åt den tillsatta kommittén att å föreningens vägnar förnya kommitténs erbjudande till vattenfallsstyrelsen om övertagande av föreningens egendom, varjämte kommittén bemyndigades att å föreningens vägnar inhämta de berörda kommunernas yttrande om förslaget.

Berörda kommitté hade i skrivelse den 29 september 1933 upprepat sin framställning till vattenfallsstyrelsen om statens övertagande av föreningens anläggningar ävensom omförmålt att, enligt vad ordförandena inom respektive kommuner meddelat, kommunerna för sin del biträdde föreningens uppfattning, att en överlåtelse till staten av föreningens distribution skulle vara önskvärd och till gagn för orten.

Vidare hade landstingsdirektören i Älvsborgs län i skrivelse den 27 september 1933 till föreningen framhållit nödvändigheten av att distributionen till landstingets sjukstuga i Bäckefors ordnades på ett mera tillfredsställande sätt än för närvarande med avseende på både spänningsförhållandena och driftsäkerheten. Därest förbättringar i berörda avseende icke kunde åvägbringas, kunde landstingets förvaltningsutskott icke nöja sig med den från föreningen pågående leveransen utan nödgades förklara avtalet brutet och förskaffa sig tillfredsställande leverans från annat håll. Därjämte hade landstingsdirektören uppmanat föreningen att med statens vattenfallsverk träffa erforderlig överenskommelse om anläggningarnas ställande under dess kontroll för åvägbringande av anmärkningsfri leverans.

Kommerskollegium, till vilket berörda kommitté även hänvänt sig, hade förordat, att den till vattenfallsstyrelsen gjorda framställningen om övertagande av föreningens anläggningar upptoges till välvillig prövning.

Tekniskt sett torde föreningen få anses hava löst frågan om elektrifieringen av sitt område på ett rationellt sätt. På grund av områdets relativt ringa ekonomiska bärkraft hade föreningen emellertid kommit i en svag ställning.

För det av staten genom statskontoret till föreningen lämnade lånet hade ställts säkerhet i form av dels inteckning i föreningens egendom, dels borgen av föreningens styrelsemedlemmar och ortens mera betydande män. Dessa senare hade även gått i borgen för föreningens enskilda lån. Föreningens brydsamma ekonomiska ställning gjorde det omöjligt för dessa män att anskaffa ytterligare medel för den utveckling och konsolidering av rörelsen, som nu erfordrades. På grund härav hade föreningens verksamhet stagnerat och hotades av tillbakagång. Erfarenheten från Värmlandsnäs utvisade, att under sådana förhållanden affären kunde snabbt försämrats med det resultat, att säkerheten för de av staten genom statskontoret beviljade lånen bleve otillräcklig.

Om vattenfallsstyrelsen övertog rörelsen, syntes man däremot kunna räkna med en lugn ehuru långsam utveckling av företaget. Det kunde anföras, att vattenfallsstyrelsens avsättningsområde väster om Vänerne genom övertagandet av föreningens anläggningar finge en naturlig avgränsning norrut. Övertagandet borde därjämte vara så tillvida naturligt för vattenfallsstyrelsen, som föreningens distributionsområde direkt gränsade till vattenfallsstyrelsens nuvarande område.

Genom att vattenfallsstyrelsen övertog distributionsrörelsen tryggades till fullo de lån, som staten lämnat föreningen. Så tillvida vore det ett direkt statligt affärsintresse, att övertagandet ägde rum. Ur ren allmän synpunkt kunde för övertagandet anföras det motivet, att staten utan någon direkt uppoffring stödde en landsända, som ekonomiskt sett vore ganska svag och som utan denna hjälp syntes bliva ekonomiskt rätt hårt belastad. Det vore ett viktigt ortsintresse, att rörelsen kunde fortgå utan störningar. Det skulle kunna medföra stora vanskligheter för ortsbefolkningen, ifall rörelsen icke upprätthölls.

På grund av att förhållandena mellan föreningen och fordringsägarna måste ordnas mycket snart vore det av synnerlig vikt, att frågan om övertagandet bleve avgjord inom den närmaste framtiden.

På grund av det anförda har föreningen hemställt, att föreningens kraftanläggningar och distributionsnät m. m. måtte av staten genom vattenfallsstyrelsen övertagas mot en ersättning av 500,000 kronor samt på de villkor i övrigt, varom närmare överenskommelse kunde träffas med vattenfallsstyrelsen.

Över framställningen hava utlåtanden avgivits av kommerskollegium samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen gemensamt den 22 januari 1934, av statskontoret den 29 januari 1934 samt av vattenfallsstyrelsen den 10 februari 1934.

Vattenfallsstyrelsen har anført bland annat följande:

För att kunna fortsätta sin rörelse är föreningen i behov av nytt kapital, men det synes icke föreligga någon möjlighet för föreningen att uppbringa sådant. I stället har föreningen anhållit, att Kungl. Maj:t och kronan genom vattenfallsstyrelsen måtte övertaga föreningens rörelse. Föreningen har redan tidigare under hand gjort förfrågan härom hos vattenfallsstyrelsen. Enligt inom vattenfallsstyrelsen gjord beräkning hava föreningens anläggningar ett tekniskt värde av cirka 600,000 kronor. På grund av ogynnsamma avsättningsförhållanden anser vattenfallsstyrelsen, att föreningens anläggningar icke kunna förränta högre kapital än cirka 500,000 kronor. Försäljning till

detta belopp innebär, att andelskapitalet går förlorat, varjämte borgensmännen för föreningens skulder måste övertaga ansvaret för överskjutande skuldbeloppet.

Därest vattenfallsstyrelsen skall övertaga föreningens rörelse, bör denna icke direkt införlivas med vattenfallsstyrelsens verksamhet. Föreningens taxor äro icke i överensstämmelse med de taxor, som tillämpas inom föreningar, tillhörande vattenfallsstyrelsens distributionssystem. Även i andra avseenden förefinnas avvikelser från de normer, som gälla för vattenfallsstyrelsens verksamhet.

Under dessa förhållanden synes det mest ändamålsenliga tillvägagångssättet vara, att en ny förening, i vilken vattenfallsstyrelsen äger beslutanderätt, bildas, vilken förening inköper och förvärvar ifrågavarande kraft- och distributionsanläggningar jämte övrig fast och lös egendom, som för närvarande äges av Dals-Eds—Rölanda distributionsförening.

Såsom framgår av föreningens skrivelse, utgjorde dess skuld per den 1 januari 1934 cirka 580,000 kronor, varav till statsverket cirka 434,000 kronor inklusive upplupna räntor. Skulden till staten skulle övertagas av den nya föreningen. Ifall köpeskillingen sättes till 500,000 kronor, skulle föreningen bekomma ett belopp av cirka 66,000 kronor, att användas till avbetalning å andra skulder än till staten. Det återstår därefter ett belopp av cirka 80,000 kronor, vilket måste gäldas av borgensmännen för föreningens skulder. Det synes erforderligt, att i samband med övertagandet betryggande garantier erhållas, att föreningens samtliga skulder bliva ordnade.

För verkställande av förnyelser av vissa delar av anläggningarna och för nyanslutningar synes den blivande föreningen behöva ett rörelsekapital om cirka 70,000 kronor. Häri ingår då icke kostnaden för anslutningsledning mellan föreningens nät och vattenfallsstyrelsens distributionsområde i Dalsland, vilken kraftledning erfordras för att dels säkerställa kraftleveranserna inom föreningens område även under torrår och dels möjliggöra, att det kraftöverskott, som finnes vid föreningens kraftstationer under normala eller mera vattenrika år, skall kunna inmatas på vattenfallsstyrelsens kraftnät. En dylik förbindelse bör emellertid icke bekostas av föreningen, utan synes böra bestridas av vattenfallsstyrelsen med medel av dess anslag för distributionsanläggningar.

För att den nya föreningen skall kunna bliva i stånd att förränta det i densamma investerade kapitalet, måste vattenfallsstyrelsen, innan det definitiva övertagandet äger rum, försäkra sig om, att distributionsrörelsen i nuvarande omfattning kommer att fortgå. Med anledning härav måste särskilt avtal träffas med de större kraftkonsumenterna och vidare tillstånd till ensam distributionsrätt tillförsäkras i fråga om distributionen inom vissa samhällen. Likaså måste vattenfallsstyrelsen tillse, att betryggande rätt erhålles att bibehålla de nu framdragna ledningarna över den därav berörda marken. Härjämte kunna förekomma andra villkor, som vattenfallsstyrelsen måste uppställa för att övertaga föreningens rörelse.

Ur ren affärssynpunkt innebär det icke någon fördel för vattenfallsstyrelsen att på förenämnt sätt övertaga föreningens rörelse. Enligt vattenfallsstyrelsens undersökningar bör icke någon förlust uppstå genom övertagandet av föreningens verksamhet på ifrågavarande villkor. Någon nämnvärd vinst torde emellertid icke heller vara att påräkna utöver erforderlig ränta å det nedlagda kapitalet. Det synes dock föreligga ett statsintresse, att sådant övertagande äger rum, enär härigenom säkerhet erhålles för att de redan lämnade statslånen bliva i behörig ordning likviderade. Skulle statsingripande icke nu äga rum, kan riskeras, att föreningens distributionsområde och kraftavsättning beskåras och att härigenom föreningens inkomster avse-

värt nedgå. Därigenom skulle värdet av föreningens tillgångar kunna sjunka högst betydligt, så att allvarlig fara uppstår för att full täckning för statslånen icke längre förefinnes och att borgensmännens ansvar utökas över bristningsgränsen.

Den av föreningen framhållna synpunkten, att genom vattenfallsstyrelsens övertagande av distributionen densamma komme att ordnas på ett mera tillfredsställande sätt, synes ur allmän synpunkt vara värd beaktande.

Även om rent affärsmässigt sett någon säker fördel icke kommer att beredas vattenfallsstyrelsen genom övertagandet, är vattenfallsstyrelsen dock, med hänsyn till föreliggande faktorer och då någon förlust icke därigenom tillskyndas statsverket, villig att medverka till en lösning av de för föreningen föreliggande ekonomiska svårigheterna genom att övertaga dess rörelse enligt här angivna riktlinjer och mot en köpeskilling av 500,000 kronor samt på de närmare villkor, varom överenskommelse kan träffas mellan styrelsen och föreningen.

Föreningens anläggningar utgöras huvudsakligen av distributionsanläggningar. De förefintliga kraftstationsanläggningarna representera cirka 20 % av värdet av samtliga tillgångar. Styrelsen föreslår därför, att eventuellt erforderliga medel för övertagandet tagas ur anslaget för distributionsanläggningar m. m. Under förutsättning att statslånen i nuvarande skick övertagas av den nya föreningen, skulle av sagda anslag krävas ett belopp av intill 140,000 kronor, varav 100,000 kronor skulle utgöra andelskapital för den blivande föreningen och återstoden utlämnas såsom lån till densamma för erhållande av nödigt förlag och rörelsekapital. Lånen hos statsverket böra övertagas av den nybildade föreningen på i huvudsak samma villkor, som gälla gentemot den nuvarande föreningen. Till säkerhet för lånen förefinnas för närvarande inteckningar i kraftanläggningarna med därå registrerade kraftledning, varjämte föreligga personliga borgensförbindelser. Sedan rörelsen övertagits av en förening, vari vattenfallsstyrelsen äger bestämmanderätt, förutsättes, att icke längre några borgensförbindelser behöva ifrågakomma såsom säkerhet för lånen.

Vattenfallsstyrelsen har hemställt att — därest föreningens framställning bifölles och styrelsen skulle bemyndigas att genom en nybildad ekonomisk förening, i vilken styrelsen ägde ensam beslutanderätt, övertaga den fasta och lösa egendom, som för närvarande ägdes av Dals-Eds—Rölunda elektriska distributionsförening u. p. a., mot en köpeskilling av 500,000 kronor och på de närmare villkor, varom överenskommelse kunde träffas mellan styrelsen och sistnämnda förening — få av det till styrelsens förfogande ställda reservationsanslaget till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk använda dels ett belopp av 100,000 kronor såsom andelskapital för den blivande nya distributionsföreningen, dels ock ett belopp av högst 40,000 kronor att utlämnas såsom lån åt nämnda förening för erhållande av nödigt förlag och rörelsekapital.

Kommerskollegium samt *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* hava yttrat följande:

De ekonomiska svårigheter, som nu göra sig gällande för föreningen, torde till huvudsaklig del vara förorsakade dels av brist på eget kapital i tillfredsställande proportion till anläggningarnas omfattning, dels även i bristande förutseende i tekniskt och ekonomiskt avseende hos föreningens ledning. De beräkningar, som legat till grund för den successiva utbyggnaden av distributionsanläggningarna, hava icke visat sig hållbara. Uppmaningar från

kommerskollegium om inriktande av föreningens strävan mot konsolidering inom ramen för ett mera begränsat distributionsområde hava icke uppmärksamrats.

Nu befinner sig synbarligen föreningen, närmast på grund av kapitalbrist, i ett så brydsamt ekonomiskt läge, att dess fortbestånd riskeras, om det ej visar sig möjligt att öka det egna kapitalet och att anskaffa en för uppgiften vuxen ledning. Dessa förutsättningar torde ej föreligga, då föreningen själv anhåller om statens övertagande av anläggningarna till ett pris, som medför betydande förluster för de personer, vilka tecknat borgen för företagens lån. Under sådana omständigheter och med hänsyn till att anläggningarna i statens hand komma att erhålla den bättre skötsel, som är ett önskemål ur allmän synpunkt, samt då därigenom trygghet jämväl skulle erhållas för återbetalning av föreningens statslån, synas starka skäl föreligga för att den planerade överlåtelsen må komma till stånd.

På grund av vad sålunda och i övrigt anförts hava ämbetsverken för sin del tillstyrkt bifall till framställningen, under förutsättning att återbetalningen av föreningens skulder till statsverket säkerställdes.

Statskontoret har förklarat sig för sin del icke hava något att erinra mot att föreningens anläggningar övertoges av en ny elektrisk distributionsförening, under förutsättning att sistnämnda förening kunde anses säkerställa företagets fortsatta bestånd. Därest statslånen övertoges av den nya föreningen, hade statskontoret ej heller något häremot att invända, under villkor att för lånen avlämnades nya skuldförbindelser och ställdes säkerhet, som kunde av statskontoret godkännas.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att Dals-Eds—Rölanda elektriska distributionsförening u. p. a., huvudsakligen på grund av att föreningens distributionsområde utvidgats utan att tillräckligt kapital för ändamålet funnits att tillgå, numera kommit i ett sådant ekonomiskt läge att, därest icke företaget tillföres ytterligare kapital, dess fortsatta verksamhet torde komma att allvarligt hotas till men icke blott för den därav berörda befolkningen i denna del av landet utan jämväl för staten, vars utsikter att erhålla full återbetalning av de till företaget beviljade statslånen komme att i betänklig grad minskas. Att vare sig i bygden eller annorstädes på enskild väg uppbringa erforderligt ytterligare kapital till företagets konsolidering torde få anses uteslutet. I betraktande härav och då staten med hänsyn till de betydande belopp, som utlånats till företaget, har ett påtagligt intresse av att ifrågavarande distributionsverksamhet upprätthålles, synes anledning föreligga att överväga, huruvida icke staten i någon form bör träda emellan för att sagda verksamhet skall bliva ordnad på ett ur olika synpunkter mera tillfredsställande sätt och därigenom kunna vidmakthållas.

I sådant hänseende har nu efter förhandlingar framkommit ett förslag, att föreningens fasta och lösa egendom skulle för ett belopp av 500,000 kronor, motsvarande anläggningarnas uppskattade affärsvärde, övertagas av en för ändamålet bildad ny distributionsförening, i vilken vattenfallsstyrelsen skulle innehava samtliga andelar utom ett fåtal. Köpeskillingen skulle av den nya föreningen erläggas dels genom övertagande av den nuvarande föreningens

Departements-
chefen.

skuld på grund av statslånen, uppgående såsom förut nämnts till omkring 434,000 kronor, dels ock med ett kontant belopp av omkring 66,000 kronor, vilket belopp skulle användas som bidrag till gäldandet av den nuvarande föreningens enskilda skulder men dock ej till föreningen utbetalas, förrän densamma visat, att dessa skulder komme att på ett betryggande sätt bliva ordnade. För att den nya föreningen skulle kunna erlægga berörda kontanta belopp, omkring 66,000 kronor, ävensom för att bereda sagda förening ett för förnyelse av vissa delar av anläggningarna och för nyanslutningar erforderligt rörelsekapital av omkring 70,000 kronor skulle enligt vattenfallsstyrelsens förslag av kapitalökningsanslag till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk användas ett belopp av högst 140,000 kronor, varav omkring 100,000 kronor skulle tillhandahållas den nya föreningen såsom andelskapital och högst 40,000 kronor såsom lån. Innan den nya föreningen övertager den nuvarande föreningens anläggningar och distributionsverksamhet, skulle, såsom vattenfallsstyrelsen antytt, vissa åtgärder vidtagas i syfte att såvitt möjligt åstadkomma en säkrare förräntning av det investerade kapitalet. Slutligen skulle det övertagna distributionsnätet sättas i förbindelse med statens vattenfallsverks distributionsområde i Dalsland, varigenom under torrår föreningens kraftleveranser skulle säkerställas samt under normala år vid föreningens anläggningar uppkommande kraftöverskott kunna utnyttjas i vattenfallsverkets kraftdistribution.

Ehuru, enligt vad av utredningen framgår, det ekonomiska resultatet av en på sålunda föreslaget sätt ordnad distributionsverksamhet rent affärsmissigt sett i bästa fall torde begränsa sig till skälig förräntning av det nedlagda kapitalet, synes dock en sådan rekonstruktion såväl för staten i egenskap av långivare som för de av företaget berörda bygderna medföra så beaktansvärda fördelar att — trots den tvekan, som möjligen kan hysas mot att staten på detta sätt ekonomiskt intresserar sig i en lokal distributionsverksamhet — en dylik lösning av spörsmålet bör komma till stånd. Jag vill därför tillstyrka att, därest överenskommelse kan träffas mellan vattenfallsstyrelsen och Dals-Eds—Rölanda elektriska distributionsförening u. p. a. rörande de närmare villkoren för överlåtande av föreningens fasta och lösa egendom på en ny ekonomisk förening med vattenfallsstyrelsen som praktiskt taget ensam beslutande, nämnda styrelse må bemyndigas att genom sagda nya förening för en köpeskilling av högst 500,000 kronor övertaga förstnämnda förenings tillgångar ävensom att, på sätt vattenfallsstyrelsen föreslagit, medel ur reservationsanslaget till distributionsanläggningar må till ett belopp av högst 140,000 kronor disponeras för här ifrågasvarande ändamål.

Därest i enlighet härmed de nuvarande statslånen övertagas av den nya ekonomiska föreningen, torde för lånen böra avlämnas nya skuldförbindelser och ställas säkerhet, som kan av statskontoret godkännas.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den av Dals-Eds—Rölanda elektriska distributionsförening u. p. a. bedrivna verksamheten med produktion och distribution av elektrisk energi må, i huvudsaklig överensstämmelse med vad av mig i det föregående förordats, av vattenfallsstyrelsen övertagas genom en för ändamålet bildad ny ekonomisk förening; samt

att av reservationsanslaget till distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk må för att möjliggöra fortsättandet av nämnda verksamhet användas ett belopp av högst 140,000 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Waldemar Wiens.